

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA

Egész évre K 440.— | Negyed évre K 110.—
Fél évre . 220.— | Egy hónap . 30.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.
TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség — — 18-20

A kisgazdapárt támogatja Telekyt ha elfogadja a párt feltételeit

A kormányzó vasárnap együttes kihallgatáson fogadja a pártok vezéreit — Mozgalom Apponyi külügyministersége mellett

Budapest, apr. 9. A kisgazdapárt tegnapi értekezletén folytatlag tanácskozott a helyzetről és vehemens felszólalásokban ismét napirendre kerültek a pártnak és a szabad királyválasztók álláspontjának sérelmei. A párt hangulatából és a párt miniszterinek kijelentéseiből megállapítható, hogy, ellentétben a miniszterelnök optimizmusával, *válság van és pedig nem csupán egyes miniszterek lemondásáról van szó, hanem olyan válságról, amely az egész kormány lemondását maga után vonhatja.*

A kisgazdapárt a legutóbbi események után *véglegesen tiszta helyzetet akar teremteni és mindenekelőtt a királykérdésben teljes pártatlanságot, a mai alkotmányos rend védelmét és több erélyt kíván a kormánytól, a politika egyéb ágaiban pedig megértést a nemzetgyűlés legjelentékenyebb pártja, a kisgazdapárt kívánságai iránt.*

A kormányzó a válság dolgában tegnap kihallgatáson fogadta nagyatyádi Szabó Istvánt és Andrássy Gyula grófot, a kisgazdapárt és a keresztény egyesülés pártjának vezéreit nagyatyádi Szabó audienciáján feltárta, hogy a király-ügyben történt helytelen kormányintézkedések kiélesítették a helyzetet a kisgazdapártban. Teleky miniszterelnök iránt megrendült a bizalom, aminek az oka, hogy a kormányból egymasutan kimaradtak a kisgazdák miniszterei, Ma csak ketten képviselik a legnagyobb pártot, a kisgazdákat a kormányban. A párt képtelen volt a népszerűtlen pénzügyi javaslatokat megszavazni, míg a gazdák érdekeit védő javaslatoknál a kormányzat intézkedései késnek. A miniszterelnök legnagyobb hibájául azt rójják fel, hogy *közzétette IV. Károly levelét, amelyet a pártban propagandisztikus ténynek minősítenek.*

Hir szerint a párt vezető tagjai megkérdezték neves közjogászok véleményét is a király leveléről és a közjog tudósai úgy nyilatkoztak, hogy ennek a levélnek a kormány által való publikálása megsértése az 1920. évi I. törvény-cikknek, amely kifejezetten kimondja, hogy a királyi hatalom gyakorlása szünetel és hogy a trónbetöltés kérdése későbbi törvényalkotásnak lesz a feladata, amely ezt a kérdést a megváltozott viszonyok figyelembevételével véglegesen lesz hivatva rendezni.

A kormány tagjai tegnap este minisztertanácsra ültek össze, amelyről a kisgazdapárt kérésére nagyatyádi Szabó István este 9 órakor elment a pártértekezletére,

hogy tájékoztassa híveit. A miniszter a következőket mondta:

— *Válság van és a válság tart is. En még tegnap bejelentettem lemondásomat a miniszterelnöknek. A minisztertanács eddig sürgős folyó ügyeket tárgyalt és még nem volt módjában a politikai helyzettel foglalkozni. Így tehát nem tudom a miniszterelnök álláspontját a válsággal összefüggő kérdésekről. A kormány még nem mondott le.*

Arra a kérdésre, mi a válság oka, a miniszter így nyilatkozott: — *A párt által elfogadott programszerű követelésekhez azt hiszem a kormány és a velünk szövetségben levő párt hozzá fog járulni. Más dolgok okozzák a válságot, amelyekről azonban most még nem nyilatkozhatom.*

Végül kijelentette még a miniszter, hogy helytelenül állítják be a dolgot az ébredők és a kisgazdapárt viszonyáról egyes lapok. Nem történt egyéb, mint hogy két-három ébredő elment a szerdai pártvacsorára és felköszöntötte a pártot, amit ez visszavont. A hadseregről pedig én azt mondtam, — fejezte be a miniszter nyilatkozatát — hogy az elmúlt nehéz napokban a *nemzeti hadsereg kitűnően megállta a helyét és nem akadtak olyanok, akik megfélemlítettek volna a kormányzókat és az alkotmány megtartására tett esküjükről.*

A kisgazdapárt tegnap esti értekezletén Gaál Gaszton elnökölt és előterjesztette az intéző bizottság által megszövegezett határozati javaslatot.

Hentz Károly felszólalásában kifejtette, hogy szerinte a leg-sürgősebb feladat a választójogi törvény megalkotása, mert megtörténhetik, hogy a nemzetgyűlést feloszlatják és az új választásokra nem lesz kész az új törvény. Kéri, hogy a határozati pontjába vegyék fel a *sajtószabadság helyreállítását és a cenzúra megszüntetését.* Kifogásolja, hogy a javaslatnak a királykérdésre vonatkozó része ellentétben van az 1920. évi I. törvény-cikkkel. Ez a törvény ugyanis kimondja, hogy a nemzetgyűlés dönt a királykérdésben, míg a határozati javaslat második pontja egy ujonnan választandó parlament elé utalja a királykérdést. Mondják ki, hogy mikor a párt elérkezettnek látja az időt a trónkérdés rendezésére, erre nézve javaslatot fog előállni. Jöhetnek belső és külső események, amelyek ezt sürgőssé tehetik.

Dömötör Mihály és Gaál Gaszton felszólalása után Gömbös Gyula kifogásolta, hogy a szabad forgalmat felvették a köve-

telések közé, holott a közlelmezési államtitkár kijelentette, hogy ez teljesíthetetlen, mert a szabad forgalmat korlátozások nélkül visszaállítani nem lehet. Mindenki örömmel venné a szabad forgalmat, de csak akkor, ha attól a közellátás javulását és olcsóbbodását lehetne várni.

Több felszólalás után a pártértekezlet némi módosítással elfogadta a határozati javaslatot, amelybe külön pontként felvették a sajtószabadságra vonatkozó követelést. A javaslatot az intéző bizottság hétfőn délelőn tárgyalja tovább és utána ismét a pártértekezlet elé terjeszti.

A keresztény egyesülés pártjában a kialakult felfogás szerint azt szeretnék, ha a Teleky-kormány megfelelő módosítások után továbbra is megmaradna. A párt osztatlan véleménye az, hogy a mostani súlyos időkben különösen a külpolitikai viszonyok mellett, amikor a pénzügyi és gazdasági válság áthidalására kell az erőket összpontosítani, nem szabad kormányválságot felidézni, hanem arra kell törekedni, hogy a nemzetgyűlés tárgyalásainak

nyugodt menete biztosítható. A kormányzás továbbvitelét koalíciós alapon kívánják. Tárgyi feltételeik közt szerepel a királykérdés ezidőszerinti kikapcsolása, a pénzügyi javaslatok, utánuk pedig a szocialis javaslatok gyors le-tárgyalása, a közellátás biztosítása főleg az ellátatlanok tekintetében és a termelés fokozott mértékben való felvétele az egész vonalon. A miniszteri tárcák betöltésénél személyi tekinteteket illetőleg a párt igényeket semmiféle irányban nem fog támasztani.

Minisztertanács éjfélig

Budapest, április 9. A késő éjszakába nyult be a tegnap délután megkezdett minisztertanács, amelyről a következő hivatalos jelentést adták ki:

A minisztertanácsban a kormány tagjai a politikai helyzetet beszélték meg és elintézték a két hét óta felszaporodott folyó ügyeket. A minisztertanácsban, mely délután 5 órától éjféltáig tartott, a jegyzőkönyvet Fogler Béla miniszteri titkár vezette. A miniszterelnök a kormány tagjait vacsorára vendégül látta.

Együttes kihallgatások a kormányzónál

Budapest, április 9. A kibontakozásra irányuló kormányzói kihallgatások a mai napon szüneteltek, mivel a kormányzó ma Teleky Pál gróf miniszterelnök kíséretében az Omge kiállítását tekintette meg. Holnap együttes kihallgatáson fogadja a kormányzó a pártok vezetőit, úgy, mint a legutóbbi válság alkalmával is történt. A közös audienciára ma küldték szét a meghívókat. Azt hiszik, hogy a holnapi audienciák erős hatással lesznek a válság menetére és a jövő hét legelején, talán már hétfőn vagy kedden bekövetkezik a döntés.

Ami a döntés irányát illeti, ma is úgy tudják, hogy a kormány élén megmarad Teleky Pál gróf.

Beszélték, hogy amint tegnap a kisgazdapárt megállapította a maga álláspontját a Teleky-kormánnyal szemben, úgy most a keresztény párt is a maga álláspontjának kidomborítására törekszik, annál is inkább, mert Teleky az oka annak, hogy a kisgazdapárt ambíciója minden személyi és tárgyi kérdésben növekszik és hir szerint ennek Andrássy Gyula gróf a tegnapi audiencián kifejezett is adott. Az erről szóló hírek azonban egészen tulzottak és a keresztény párt eddig semmilyen formában sem foglalt állást Teleky miniszterelnöksége ellen. A pártnak egyik vezető politikusa a párt felfogá-

sát a következőképp ismertette:

A mi pártunk egyelőre passzív. A válságot nem a keresztény párt okozta, hanem a kisgazdapárt azzal, hogy nagyatyádi Szabó lemondott. Mi Teleky politikáját alapvonásaiban és a királykérdésben helyeseljük. Nem tartottuk szükségesnek a válság felidézését, nem rajtunk mulik annak megoldása. Amennyiben a miniszterelnök lemond és valaki megbízást kap kabinetalakításra, azzal tárgyalunk. Ha Teleky marad és reorganizálja kabinetjét, a keresztény pártnak természetesen fennáll a joga, hogy ahhoz állást foglaljon.

A kisgazdapártban bizonyosnak tartják, hogy tegnapi határozatukat Teleky magáévá teszi és a kisgazdák nagyjából támogatja Teleky miniszterelnökségét, elsősorban nagyatyádi Szabó István. A párt többsége azonban ma is erőteljesen állást foglal Teleky ellen.

Rubinek a helyzetről

Budapest, apr. 9. Rubinek Gyula a politikai helyzetről ma így nyilatkozott:

— Ideális megoldást ma úgy sem lehet találni, addig tehát, a mig ez a nemzetgyűlés együtt van, meg kell alkudni a mostani parlamenti helyzettel. A nemzet-

gyűlés egvéhként folytatni fogja vitáját Teleky miniszterelnöknek a királykérdésre vonatkozó nyilatkozata felett és a kiscgazdák elvárják, hogy Teleky — amennyiben helyén marad — ki fog térni Gratz beszédének szubjektív részére is, amelyben fájdalommal mondta a király távozását és ki fogja jelenteni, hogy a kormány ezzel nem ért egyet és hogy a király elutazását nem külföldi presszió miatt tartotta szükségesnek, hanem azért, mert úgy követele azt az 1920. évi I. törvény alapján a magyar alkotmányos jogrend is.

Friedrich a helyzetről

Friedrich István a következőket mondta a helyzetről:

Mozgalom Apponyi külügyministersége mellett

Budapest, ápr. 9. A politikai körökben azt hiszik, hogy Teleky Pál gróf a helyén marad és a kabinetben csak a belügyi és a külügyi, esetleg a népjóléti tárca caerél gazdát. Amennyiben Teleky lemondana, elsősorban Bethlen István gróf miniszterelnökségét emlegetik, akit mind a két párt támogatna. Ez a kombináció kiegészül azzal, hogy Bethlen kabinetjének külügyminisztere Teleky Pál gróf lenne. Emlegetnek még miniszterelnökjelöltként ugynevezett szürke politikusokat is, mint akiket különösen a keresztény párt kívánna Teleky távozására esetére, ezek azonban tulajdonképpen üres, vagy korai kombinációk, mert minden valószínűség Teleky maradásával szél.

Sokkal komolyabbak azok a hírek, melyek a külügyi tárca betöltéséről szólnak, akár egy Teleky-kormányban, akár más kormányban. Mozgalom in-

A Városi Dalegyelet közgyűlése

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg a Debreczeni Városi Dalegyelet az ötvennyolcadik évi közgyűlését április 3-án, vasárnap délután a Kereskedő Társulat disztermében. A nagy számmal összegyűlt tagokat Márk Endre udvari tanácsos, elnök üdvözölte, aki megnyitó beszédében örömmel állapította meg, hogy a dalegyelet a művészi fejlődés útján évről-évre fokozottabban halad.

Balla Bertalan dr., a dalegyelet főtítkára, az általa készített évi jelentést olvasta fel ezután. A terjedelmes évi jelentés hűségesen beszámol a dalegyelet múlt évi működéséről és a jótékony célra történt közreműködésekről. Hangsúlyozta, hogy a dalegyelet tagjait a dal szeretete a múlt évben is példás fegyelemben és egyetértésben tartotta össze és ennek eredménye volt, hogy a dalegyelet nemcsak Debreczenben, hanem a közel vidéken is sok sikert aratott a jótékony célú estélyeken. A régi tagok száma a múlt évben is új, értékes erővel szaporodott. Az egyesület jelenlegi művészi nívója biztosítja a jövő sikeréhez. A közgyűlés a tartalmas évi jelentést tudomásul vette és elhatározta, hogy azt jegyzőkönyvben örökíti meg és Balla Bertalan dr. főtítkárnak köszönetet szavazott.

— Ugy látom, hogy a válságot csak ügyeskedéssel akarják megoldani. Tulajdonképpen nem is új válság ez, csak a hónapok óta tartó régi válság és vele a tehetetlenségnek az a politikája, amely tartani fog, amíg ez a nemzetgyűlés együtt van. A miniszterelnök nyilatkozatai felett megindult vitában egyébként a mi pártunk is résztvesz, ahol Hornyánszky Zoltán és Weiss Konrád fognak felszólalni.

Megkérdezték Friedrich Istvántól, hogy mi igaz a városban keringő ama hírekből, hogy Budapestet el akarja hagyni. Erre ezt felelte:

— Itt vagyok, itt is maradok és nagyon jól érzem magam.

dult meg, hogy Apponyi Albert grófot nyerjék meg a külügyi tárca vállalására és ez a mozgalom legközelebb konkrét formát is ölt. A keresztény párt feltétlenül támogatja ezt a törekvést és azt sem kívánja, hogy Apponyi feladja pártonkívüli állását.

Nagyon fontos a belügyi tárca betöltése. Ez teljesen a kiscgazdákra van bízva. A párt elsősorban Gaál Gaszton mellett foglal állást és úgy tudják, hogy Gaál Gaszton belügyministersége nem is utközik nehézségekre. Mellette emlegetik Bottlik Józsefet, a nemzetgyűlés alelnökét, továbbá — mint eddig is — Széchenyi Viktor grófot és Iklódy-Szabó Jánost.

A népjóléti tárcára, ha Bénérd Agoston távoznék — egyértelműen Huszár Károlyt jelölik.

Budaházy Jenő dalegyeleti gazda jelentése következett ezután, aki a dalegyelet vagyoni leltárának elkészítéséért kapott elismerést. A számvizsgálók jelentésének tárgyalása, az 1920. évi zárszámadás és az 1921. évi költségvetés megállapítása következett ezután. A közgyűlés örömmel állapította meg, hogy a dalegyelet vagyona az elmúlt évben is tekintélyes összeggel szaporodott. A közgyűlés úgy a számvizsgálóknak, mint Csapó László tb. tanácsnok, dalegyeleti pénztárnoknak működésükért köszönetét nyilvánította.

Baltazár Dezső dr. püspököt és Szabó Antal ref. esperest, mint régi érdemes tagokat, tiszteletbeli tagokká választották meg. Lelkes ovációban volt része Mácsay Sándornak, a dalegyelet országos hírű, művészelkü karnagyának abból az alkalomból, hogy már 36 éve vezeti a dalegyeletet. A közgyűlést ez alkalomból aranylanyttal és oklevéllel tüntette ki.

Ezután a közgyűlés a 25, 15 és 10 évi működést betöltött működő tagokat részesítette a szokásos szolgálati kitüntetésekben. Majd az évente szokásos tisztújítás ejtetett meg a következő eredménnyel:

Elnök Márk Endre, tb. elnök Than Gyula, alelnök dr. Vásáry István, ügyvezető alelnök dr. Ruzska István, főtítkár dr. Balla Bertalan, tb. főtítkár Nagy József, titkár Govrik Miklós, h.-titkár

Szűcs Béla, ügyész dr. Jóna Kálmán, pénztárosok Csapó László és Nagy Lajos, jegyzők Varga Béla és Bakó György, gazda Budaházy Jenő, h.-gazda Balla Béla, zászlótartó Dóczy Béla, h.-zászlótartó Konrád Dezső, karnagy Mácsay Sándor, igazgató P. Nagy Zoltán. Pártoló választmányi tagok: Aczél Géza, dr. Baltazár Dezső, Biczó Gyula, dr. Boldizsár Kálmán, dr. Csűrös Ferenc, dr. Miszli Károly, Horváth János, Félégyházy János, Mihálovits Jenő, Szabó Elek, dr.

Tóth Emil, Toroczky Oswald, Wessprémi Andor, Váray János. Működő választmányi tagok Barcza Barna, Bucsay István, Bereczky László, Csurka István, Debreczeni Lajos, Horváth Ferenc, Kerekes László, Medgyessy Dániel, Osváth Gyula, Szabó Sándor, Szvitlik Ferenc, Tarasy György, Tikos József, Zöld László. Számvizsgálók: Bárdos Géza és Kovács Mihály.

Végül a dalegyelet a jelöltének elszóval a közgyűlés véget ért.

Hegedüs pénzügyminiszter üzenete Debrecen ipari és kereskedelmi társadalmához

Szántó Győző, a Gyáriparosok Országos Szövetsége debreceni fiókjának elnöke, budapesti tartózkodása alatt felkereste Hegedüs Loránt pénzügyminisztert, aki — dacára a jelenlegi helyzet okozta nagy elfoglaltságának — nyomban fogadta és mint régi ismerősével hosszasan elbeszélgetett Szántó Győzővel az aktuális pénzügyi kérdésekről. A beszélgetés folyamán Szántó Győző a pénzügyminiszter nyilatkozatát kérte arról, vajjon azokra a nagy devalvációkra való tekintettel, melyeket az idegen pénznemek rohamos árhanyatlása az áru- és értékpapír-piacon előidézt, nem ingatta-e meg azt a szilárd hitét, hogy nagyszabású pénzügyi programját képes lesz-e a sikeres befejezésig végigvezetni, vajjon nem rendült-e meg önönmagában az a dogmatikus bizalom, melyet a miniszter át tudott plántálni a lelkekbe az ország finandális talpraállítása iránt? A pénzügyminiszter az ő sajátosan lebilincselő közvetlenségével, szinte a lelkesedéstől sugározva, fehatalmazta Szántó Győzőt, hogy a következő szöszszerinti üzenetét közvetítse a debreceni ipari és kereskedelmi társadalomhoz:

»Meggyőződésem az, hogy főcéltomat, a magyar koronának fel-emelését és stabilizálását még ez év folyamán nehéz áldozatokkal el fogjuk érni. Ezeket az áldozatokat azonban minden polgárnak meg kell hoznia, mert koronánk elrothadása elrothasztotta volna az ország egész iparát és kereskedelmét is, viszont a stabilizálás a legfontosabb érdek, mert ez minden termelésnek és kereskedelmi számításnak alapja.

Hozzá akarom ehhez tenni azt, hogy valutánk megjavítását célzó törekvéseimtől semmiesetre sem tájékozhatok, ha nem akarom, hogy az államháztartás teljesen össze-dőljön és a magyar közeposztály tönkremenjen.

A legnehezebben túl vagyunk. A legnagyobb rázkódás az volt, amikor koronánk három hónap alatt száz százalékkal emelkedett. A további emelkedések már csendesen, lépésről-lépésre és úgy fognak bekövetkezni, hogy a kereskedelmi számítás lehetséges lesz. Éppen ezért rémhíreknek felülni nem szabad és minden magyar iparosnak és kereskedőnek bizalommal kell néznie a megjújódó jövő felé.

Szent hitem, hogy a formjaim meghozzák a stabilizációt is, ennélfogva az áldozatok, különösen a most tapasztalt rázkódások tisztán átmeneti jellegűek, amelyek végeredménye az, hogy az árulalmzás megszűnven, a beteg életre

kel és az ország kivívja fellamadását.

A magyar gyáripar is, amely tudja, hogy mily becsüléssel vis-selletem iránta, bizonyára felismeri azt, hogy a fellamadásban mindenki részesül és ezért a magyar munkásnak őszinte meleg-ségével köszöntöm mindnyájukat.

A második jelentés a vetések állapotáról

Budapest, ápr. 9. Ma jelent meg a földmívelésügyi miniszterium ez évben második hivatalos jelentése a mezőgazdaság állapotáról.

A jelentés megállapítja, hogy a nagyfokú nappali melegek, a növényzet fejlődése általában serkentőleg hatottak. Ezt a hatást azonban az éjjeli hidegek és az esőhiány nagyrészt ellensúlyozták. Az enyhe időjárás a gazdasági munkálatok elvégzésére igen kedvező, úgy, hogy a tavaszi kalászosok vetése mindenütt véget ért és helyenként, főleg a déli vidékeken a kapások vetését is megkezdték.

Az őszi gabonavetések általában jól átteleltek, a nagy szárazság és az éjjeli fagyok azonban fejlődésüket gátolták, nehezen bokrosodnak. Hogy a márciusi gyakori erős éjjeli fagyok a vetésekben okoztak-e kárt, erről a várt esőzés megindulása és az idő felmelegedése után lehet majd tiszta képet alkotni. A tavaszi árpa és zabvetések mindenütt befejezett, nagyobbrészt kelés alatt vannak és hasonlóan az őszi vetéshez, mind esőt kívánnak. A lóhere, a lucerna leg-többbet szenvedett a márciusi fagytól. A jószágállomány állapota kielégítő.

Kalapüzem

PIAC-UTCZA 9. SZÁM.
NŐI ÉS FÉRFI KALAPOK
ALAKÍTÁSA 3 NAP ALATT!

— Ipari munka. A debreceni hatósági munkaközvetítőnél foglalkozást kaphat 78 szakmunkás férfi, 5 nő, 7 segédmunkás férfi, 6 nő. Tanoncul keresnek 5, ipari szakmunkára ajánlkozik 1. Mindenes házi-cselédet 25 helyben, 4 vidéken.

Ismétlődik a történelem

We. bocz István és gróf
Andrássy Gyula

Br. Kemény Zsigmond *»Zord idő»* című műve inkább tragédia, mint regény, a mohácsi vész után megsemmisített Magyarországnak a tragikumát foglalja magában. A regény szomorú sorsú személyei közül talán leginkább megihat *Werböczy István* a maga tragikumával. A nagy jogludós, a híres ítélemester, a rákosi és hatvani országgyűlések ünnepeit vezére, az egész országnak hatalmas nádora öregségére odajut, hogy a budai basa jóvoltából osztogatja az igazságot a török hódoltság magyarjainak, osztogatja nem a magyar *Corpus Juris*, nem a maga fényes törvénytudása szerint, hanem úgy, hogy valamiképp össze ne ütközzék a Koránnal és hogy valamiképp magára ne haragítson egy öreg kádít, vagy egy fiatal béget.

Aki megírja az új *»Zord idő»*, a *»Magyarország legzordabb ideje»* c. regényt vagy tragédiát, műve hősiévé bizonyára gr. *Andrássy Gyulát* fogja tenni. A nagy kancellár fia, aki maga is egy kettős birodalomnak a külügyminisztere, vagy legalább a nagy Magyarországnak a kormányelnöke akart lenni, aki nemrég császárt és királyt szolgált, a világ legkiválóbb diplomatai porrében forogott, a rendkívül képzett történelem- és államtudós, a büszke arisztokrata meg kell hogy elégedjék egy 50-60 fős pártjának a vezetésével. S Csonka-Magyarországnak ezt a csonka pártját sem vezetheti úgy, amint fényes multja kötelezné, amint nagy tudása képesítené, amint finomult ízlése javallaná, hanem minden lépésére vigyázni kell, hogy bele ne ütközzék a kurzusba, minden szavát úgy kell megválasztania, hogy nálánál sokkal tudatlanabb alvezérei tetszését megnyerje, hogy jelszavakon nyargaló pártjának még ingatag kegyét el ne veszítse.

Szegény Werböczy István, szegény Andrássy Gyula!

Régi bujdosók, új menekültek

1670-től fogva szörnyű világ szakad rá Felső-Magyarországra, Pozsonytól Kassáig, Lipót király hóhérai, Cob, Carafa, Spankau elől százával menekülnek a protestáns papok és tanítók, ezrével a kisebb-nagyobb nemesek. A bujdosók Erdélybe vonulnak, ott alakulnak fegyveres csapatokká, onnan törnek be honvágytól és bosszuszomjtól égve, előbb Wesselényi és Teleki, majd az ifjú Thököly vezetés alatt. Megkezdődnek a kuruc háborúk az erdélyi fejedelem segítségével, a török basák támogatásával. Thököly diadalmasan hordozza körül a szabadságért kibontott zászlóit a Tiszától a Vágig. Lipót király kénytelen összehívni a soproni országgyűlést és helyreállítja az elkobzott magyar alkotmányt. Így szabadították meg Erdélyt a bujdosók Magyarországot a császári önkénytől és rabságtól.

1918 őszén a győztes entente zsákmányul dobja Magyarországot vérdíjért harcoló kis szövetségeseinek, a szerbnek, a csehnek, a románnak.

A megszállott területről tizezrével menekülnek az üldözött, a sanyargatott magyarok, a még megmaradt Csonka-Magyarországon keresnek oltalmat. — A honvágy és bosszuszomj égeli lelküket, hogy a rablókat kiűzzék és méltatlan szenvedéseiket megtorolják. De ez az érzés nemcsak

őket tüzei, hanem Csonka-Magyarország minden fiát. Erdély és a bujdosók annak idején felszabadították Felső-Magyarországot; eljön az idő, amikor Csonka-Magyarország és a menekültek

visszaszerzik Erdélyt s a többi elszakított országrészeket. Mert mindnyájan érezzük és valljuk: Csonka-Magyarország nem ország, Egész-Magyarország menyország!

Anglia mozgósít a bányászsztrájk miatt

Vasárnapra várják a vasutas-sztrájk kitörését — A munkások megakadályozzák a bányák megmentését — Véres összeütközések a munkások és a rendőrség között — Ostrom-állapot és statárium Skóciában

London, ápr. 9. A vasutasok és szállító-munkások elhatározták, hogy sztrájkba lépnek.

Bécs, ápr. 9. A Neues Acht Uhr Blattnek jelentik Londonból: Az egyes bányakerületekben a helyzet változatlanul kritikus, különösen Walesbergben, Skotortanban és Észak-Angliában a bányamunkások fenyegetően viselkednek Linlithgowm kerületben a szükségmunkákat önkéntesek végezték, a sztrájkolók azonban *kézigránátokat dobtak rájuk*, úgy, hogy a munkát be kellett szüntetni. Edinbourgh közelében a sztrájkolók egy iskolaépületet támadtak meg és azt teljesen kifosztották. Limerik grófságban az önkénteseknek be kellett szüntetniük a szükségmunkákat. Delketh bányakerületből szintén zavargásokat jelentenek. Itt több épületet megrongáltak. Tife kerületben a rendőrség összeütközött a sztrájkolókkal. Számos más helységről véres összeütközéseket jelentenek.

Zürich, április 9. *Amsterdamból* jelentik: Angliában olyan hírek terjedtek el, hogy északi Nagy-britanniának különböző részein a forradalmi mozgalom egyre terjed. Ugy látszik, a kormány az erről szóló híreket visszatartja. A forradalmárok ellen nagyarányú katonai akciót indítottak. Wales és Skócia bányaiban bolsevista-terror uralkodik. A katonaság és a sztrájkolók között harcok vannak.

Páris, ápr. 9. Az *Echo de Paris* jelenti Londonból: A brit kormány a skót bányavidéken kihirdette az ostromállapotot és a rögtönítélő bíraskodást. A sztrájkolók több városban magukhoz ragadták a hatalmat és proklamáltak a szocialista köztársaságot. A brit gárdának négy zászlóaljja tabori felszereléssel Kensingtonba érkezett, hogy a zavargók ellen eljárjon.

London, április 9. *Lloyd George* miniszterelnök *Thomas* munkásvezérnek, a vasutas szakszervezet vezetőjének tanácsára *újabb találkozásra hívta meg a bányatulajdonosokat és a bányamunkások képviselőit*, de nagy meglepetésre az utóbbiak nem jöttek el. Időközben a miniszterelnök fogadta a munkások végrehajtó bizottságának elnökét, közölte vele, hogy a kormány kénytelen rágaszkodni ahhoz a kikötéshez, hogy mindenek előtt meg kell menteni a bányá-

kat az árviztől — amire amaz azt válaszolta, hogy a bányászok hajlandók tárgyalni, de semmi előzetes feltételt nem fogadnak el.

Később *Lloyd George* levelet írt a végrehajtó bizottság elnökének és ismételte, hogy a bányák óráról-órára mindinkább meglétnék vízzel, a pusztulás rohamos, nemzeti kincsek mennek veszendőbe, tehát azonnal vissza kell rendelni a szivattyukhoz a megfelelő biztosító személyzetet. Amíg ez meg nem történik, szó sem lehet tárgyalásokról.

Ilyen előzmények után rendelte el a munkás hármasszövetség két másik hatalmas szervezete, a vasutasok és szállítómunkások végrehajtó bizottsága a sztrájkot. Már csak egy nap van hátra. Ha

szombaton nem sikerül a megegyezés, amire pedig kevés a kilátás, akkor vasárnap megáll minden vasúti forgalom. A szállító munkások csak a legfontosabb élelmezési üzemek ellátását vették ki a sztrájk alól.

London, ápr. 9. *Lloyd George* az alsóházban kijelentette, hogy a kormánynak az a szándéka, hogy elhárítson a megegyezés elől minden akadályt. Biztosítani kell a bányák épségét, mert ez a nemzet számára elsőrangú fontosságú kérdés. A bányászszövetség végrehajtó bizottsága elhatározta, hogy nem akadályozza meg a bányák szétrombolását. Kétségtelenül abban a reményben, hogy a kormányt ily módon kényszerítse kapitulációra. A bányászok jól tudják, hogy a szénipar jelenlegi jövedelméből egyáltalában nem lehet megfizetni azt a bért, amit ők követelnek, tehát az államtól kérnek rögtön fizetéspótlékokat. Az állam nem fog engedni, ellene fog szegülni az összes követeléseknek és minden eszközzel a köz segítségére lesz, mert ezuttal a nemzet léte forog veszedelemben.

Lloyd George azután felolvasta a király proklamációját, amely fegyverbe hívja a tartalékokat.

Magyar és osztrák alelnökök a római konferencián

Róma, április 9. Az utóállamok konferenciájának délelőtti ülésén megalakult a jogi és közgazdasági bizottság. Elnökévé *Ricci Russolit*, helyettes-elnökévé dr. *Chalkvskyt* (Csehország), *Nemessit* (Magyarország) és *Antonescut* (Románia) választotta meg. A bizottság ezután megkezdte működését. A délutáni ülésen megalakult a gazdasági és pénzügyi bizottság *Brocchi* államtanácsos elnöklésével, akinek helyettesei *Kwitkowsky* (Ausztria), *Antonevics* (Jugoszlávia), *Rasinszky* (Lengyelország).

A konferencia körében nagy jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy egy magyar és egy osztrák embert választottak meg egy-egy bizottság alelnökévé, amely bizottságokban a szövetségesek hivatalos kiküldöttekkel vannak képviselve, mivel most történik először, hogy az eddig ellenséges államok képviselői egy nemzetközi konferencián ilyen magas méltóságot töltenek be. A konferencia delegátusai a lapudósított előtt kijelentették, hogy bizonyosak abban, hogy a konferencia munkája biztosítani fogja a volt monarchia államainak politikai és gazdasági fel lendítését.

Az osztrák delegátusok nagy örömmel beszélték arról a fogadtatásról, melyben a konferencián részük volt és megelégedésüket fejezték ki a felett, hogy az újjáépítésért fáradozó Ausztria kivánságait kedvezően fogadták.

Massaryk fia nem lesz budapesti követ

Bécs, április 9. *Jean Massaryk*, a köztársaság elnökének fia, akitől a múlt héten az a hír terjedt el, hogy Csehország követe lesz Budapesten, nyilatkozatot adott közre, hogy nem vállalja a budapesti követséget. Egyéjre *Capribo* kíséri beteg édesatyját, azután a londoni követségen fog tovább dolgozni.

Kína új elnöke

Peking, április 9. Magánjelentések szerint a kantoni törvényhozó gyűlés egyhangulag *Tuniat-sent* választotta meg a köztársaság elnökévé.

Az orosz-lengyel béke

Bécs, április 9. A *Neues Wiener Journal* jelenti *Helsingforsból*: A szovjetkormány tegnap ratifikálta a rigai békeszerződést.

— Adományok a menekültek részére. Az elmúlt héten a menekültek javára az alábbi adományok érkeztek: Szocialis Missio ifjúsági csoportjából (Leányklub) a bőjti délután jövedelméből 300 korona, Szomjas Gusztáv főispántól a Hortobágyon lőtt vadak ára fejében 50 korona, nyíregyházi megbízott utján *Fodor Ferenc*-től 250 korona, Gyulabázi *Arthur*-tól 500 korona, Apolló mozi heti adománya 200 korona, Véghe Gyula szücsmeister szakértői díja 60 korona, Kertész István nevében Szeremy Béla 60 korona, Jogász és Tisztviselő-kör egyik Asztaltársaságától 700, a másiktól 398 korona. Fogadják a nemes adakozók halás köszönétét az O. M. H. debreceni kirendeltségének.

A nyersanyag olcsóbb, a készáru drágább

Kereskedők és fogyasztók óvakodjanak a hitelezéstől

Alkalmunk volt ma beszélni Goldzieher Gézával, a Goldzieher Géza részvénytársaság vezérigazgatójával, a közep európai papirkoncern egyik vezérével, akit a közgazdasági életben elfoglalt vezető pozíciója és a külföld legjelentékenyebb gazdasági tényezőivel való állandó összeköttetése révén hivatott arra, hogy tájékoztató véleményét mondjon a magyar közgazdasági életben ma mutatkozó tünetekről, amelyeket a reményekből táplálkozó publikum olcsósági hullám, a megriadt kereskedelem pedig krach gyűjtőnéven emleget.

Goldzieher Géza értékes kijelentéseit a nagyközönség felvilágosítására és a kereskedő-világ tájékoztatására itt közöljük:

— A publikum az utóbbi időben számos nyersanyag árának természetes hanyatlása folytán tévedésben van, mert abból a közhittől, hogy „minden olcsóbb lett”, csak annyi az igaz, hogy természetszerűleg olcsóbb lett minden nyersáru, amelyben növekedett a *produkciónak*. De nem szabad elfeledkezni a kikészített árukról, amelyek előállításánál a munkások bére és a többi szükséges eszköz ára nemhogy olcsóbb lett volna, hanem, mint minden újság-olvasó tudhatja, az egész világon *egyre drágul*. Az olcsóbbodás a készárunknál ennek következtében egyáltalában nincs arányban egy nagy általános áreséssel. Mivel pedig a munkásoknak elvitathatatlan joguk van egy megélhetési standardhoz, tehát a készáruk naggyobbarányu áreséséről jelenleg szó sem lehet.

Vizsgálni nem helyes, hogy olyan cikkeknek, amelyeknél a nyersanyag tetemesen olcsóbb lett, mint például a *bőr- és textilárúk*nál, bizonyos görcsös ragaszkodás mutatkozik a magas eladási árakhoz. De rövid néhány hét alatt természetes uton megtörténik itt is a kiegyenlítődés és a cipő és ruha ára a kellő árnívóra fog súlylódni. Vannak azonban cikkek, amelyeknél a nyersanyag áresése nagyon csekély arányban van a kikészítési feltételek drágulásával, ezekben az ársökkenés természetesen nem lesz rohamosan észlelhető.

Rendkívül veszedelmes dolog a jelenlegi üzleti pangás, amelynek okai közé tartozik az adó-kivetés, a vagyonváltás, stb. és amelynek következtében a nagy áruháziakat hitelezés útján is ki akarják helyezni. Ova kell intőnk ettől úgy a fogyasztó közönséget, mint a kereskedőket. Nagyon veszedelmes kísérlet ez, ha elgondoljuk, hogy ma nincs rendezett valutánk és a hitel lejáratával rendezett, többetértő valutában kell fizetnünk. Nagyon drágák lesznek akkor a ma hiteltre vásárolt cikkek.

Van azonban minden rossz dolognak jó oldala is. A régi divatu hitelezésnek, amelyet bizonyos cikkeknek a fogyasztó közönségnek éveken át nyújtottak, az óriási hátránya volt, hogy bizonyos körök egyáltalában nem törődtek életbeosztásukkal, rendszertelen és felületlen életmódot folytattak.

Es ha a háború előtti üzleti könyveket áttanulmányozzuk, úgy az engros-, mint a detail-üzleteknél, óriási függő követeléseket találunk, amelyek mind ennek a rendszertelenségnek és könnyelműségnek a következményei és amelyeknek akkor is, ma is a publikum fizeti meg az árát. Mert valakinek meg kell ezt az árt fizetni és ez mindig a fogyasztó közönség. Az áruhiány

következtében a háborus évek alatt ez az anomália meglehetősen kiküszöbölődött a készpénzfizetés rendszere folytán és a publikumot nem lehet eléggé inteni, hogy maradjon meg továbbra is e mellett a rendszer mellett és ne vegyen igénybe hitelt. *Ugy a hiteladást, mint a hiteligenlést lehetőleg mellőzni kell, mert csak így érhetünk el egészséges, konszolidált gazdasági viszonyokat.* Bizonyosságul szolgál ennek az, hogy mikor az árubélyezés nehézségei után egy kis könnyebbülés állt be, a szállító esz-

közök rendelkezésre álltak, határain meggyúltak, számtalan nagyobb bevásárló kénytelen volt raktárát kihitelezéssel is a kisebb kereskedőknek kiszolgáltatni és ennek az lett a következménye, hogy bizonyos nyersanyagok rohamos ársüllyedésénél a kereskedők kénytelenek drágán beszerzett árukkal ellátni raktáraikat, amit csak annak köszönhetnek, hogy e veszélyes időkben hitelt vettek igénybe.

Egyébként az egyes szakmák legelőkelőbb képviselőinek bevonásával a budapesti kereskedelmi- és iparkamaránál nemcsak bizalmas, hanem nyilvános értekezletek is folynak a fentjelzettek folytán beállott körülmények orvosságának keresésére és — ha lehet — megtalálására.

A franciák haditerve Németország megszállására

Csehek és lengyelek is résztvesznek a megszállásban — Kiel és Hamburg megszállását is tervezik

Bécs, április 9. A *Mittagszeitung* írja: Megbízható helyről eredő értesülések szerint kétségtelen, hogy a francia kormány május 1-én vagy 2-án ultimátumot intéz a német kormányhoz és ebben rövid határidőt fog szabni Németország számára — annak a 20 milliárd aranymárkának a kifizetésére, melyet a versaillesi békeszerződés szerint Németországnak 1921. május 1-ig kellene lefizetnie. A francia követelés nem teljesítése esetén Franciaország komoly diplomáciai és katonai intézkedéseket tesz, hogy Németországot fizetésre kényszerítse. Május első napjai nagyjelentőségű eseményeket hoznak.

Bécs, ápr. 9. A *Berliner Lokalanzeiger* arról értesül, hogy Csehország Franciaország kívánságára nemcsak a gazdasági, hanem a katonai büntető rendszabályokban is résztvesz. Ha Franciaország május elseje után jönnek látja a Ruhrvidék, Majnamenti Frankfurt és további német területek megszállását, akkor Németország keleti határát is át fogják lépni. A lengyelek eltozlatják Felsősziléziát az ottani entente-csapatok segítségével. Csehország részvételére állítólag már francia felszólítás ment Prágába. Cseh csapatok fogják megszállni Glatz-ot és Waldenburgot. A lengyelek Felsősziléziát az Oderáig és a felsősziléziai entente-csapatok Szilézia többi részét.

Bécs, ápr. 9. A *Wiener Mittagsjournal* jelenti Berlinből: A francia szenátusban tegnap *De Gouy* tengernagy beszámolt a németországi hadjárat tervéről. A rajnamenti és ruhrmenti területet meg kellene szállni még az *Elba mentén Hamburgig terjedő területet és a kiel kikötőket és Rügen szigeteit is*. Ily módon egész közel jutnának Berlinhez.

Felsőszilézia sorsa

Páris, április 9. *Le Rond* tábornok tegnap Párisba érkezett és hosszasan tanácskozott Briand miniszterrel. *Le Rond* miniszterelnökkel. A *Matin* munkatársának arra a kérdésére, vajjon nem kell-e zavargásoktól

tartani Németországban, ha a németek megtudják, hogy milyen határokat állapít meg a szövetségi bizottság Felsősziléziában, így válaszolt:

— Lehetséges, hogy nyugtalan-ság lesz, de nem hiszem, hogy komoly zavargásokra kerülne a sor. A szövetségi bizottság nem képes egyhamar dönteni a határokról, mert nem könnyű dolog egy népszavazás végleges eredményét pontosan megállapítani, amikor 1,200,000 szavazatot kell tüzetesen számbavenni. Április 21. előtt aligha fogjuk a végleges eredményt nyilvánosságra hozni.

A tábornok egyáltalában nem volt hajlandó felelni arra a kérdésre, hogy legalább hozzávetőleg milyen lesz a felsősziléziai határ.

Clemenceau még mindig »tigris«

Páris, ápr. 9. *Clemenceau* a »Béke« cimen legközelebb megjelenő könyv elsőszavában következőket írja:

Megállapítom, hogy a versaillesi békeszerződés francia bírálói most már tökéletesen egyetértenek abban, hogy a szerződés végrehajtását kell követelni. Teljességgel kikerülhetetlen, hogy ennek, valamint a többi békeszerződésnek keresztülvitelég ne maradjanak érvényben a háborus intézkedések. A szövetségesek majd csak ezután fogják megteremteni a *csodabékét*, miután a *csodaháború* rájuk néve szerencsésen végződött. A háború csodás megszervezése után fog elkövetkezni ennek a csodának a szervezése.

Fejtegetéseinek további során Clemenceau óva inti a francia közvéleményt a *huzavona politikájától*, ami nagy veszedelmeket rejt magában. Nagyon becses volt ránk néve — írja — egy német delegátusnak az a kívánsága, hogy a szövetségesek a szakértők konferenciáján hagyják abba a vitatkozást a gyermekbetegségekről és térjenek a tárgyra.

A legnagyobb hálával tartozunk ennek a bochenak ezért az *otromba ösztönözéért*, amely szétoszlalt minden illuziót és rávilágitott

tott a németek igazi gondolkodására. A németek még ma sem tudják felfogni vereségük nagyságát. Ha a németek őszintén magukba szállnak és komoly munkával, de egyuttal vezekléssel is el akarják foglalni azt a helyet a világban, ami őket joggal megilleti, annak csak örülhetünk és rajta kell lennünk, hogy így is legyen, addig pedig a *győzteseknek kell lenniük annak az országnak a határán*, amelyet Wilson nagyon találóan a *szabadság határának* nevezett.

Az előszó így végződik: Ha a németek győztek volna, Franciaországra olyan sors várt volna, mint amelyet Hannibal Rómának juttatott. De szerencsére mi győztünk és Franciaország beérte azzal, hogy a jog alapján építette fel a béke alapjait, amivel nagy felelősséget vett magára. A porly és az üllő kész, lásson munkához az erős kar!

LEGSZEBB KALAPOK

FRANK EDENEL.

Emelkednek az idegen valuták

A tőzsdei magánforgalom

Budapest, április 9.

A mai tőzsdei magánforgalomban a valuták az alacsonyabb zürichi megnyitással összefüggésben megszilárdultak. Márka 4-84—5-95, Sokol 4—4-10, Lei 4-20—4-35, Dollár 295—302, Napoleon 1000—1040, Lira 13.

Kifizetések: Bécs 46—47 és fél, Prága 3-95—4-15, Berlin 4-85—4-95.

Az értékpapírpiacon teljesen üzletlenség volt.

Zürichi devizák:

Zürich, április 9. (Megnyitás.) Berlin 9-32 és fél, Now-York 581, Milano 25—, Prága 7-85, Budapest 1-95, Zágráb 4-05, Bukarest 8-55, Varsó 0-70, Bécs 1-51, Osztr. bélyegzett 0-97.

Zürich, ápr. 9. (Zárlat) Berlin 9-37 és fél, Hollandia 200, New-York 597, London 22-53, Páris 40-70, Kopenhága 104, Stockholm 136 és egy negyed, Krisztiania 93 és fél, Buenos Ayres 190, Madrid 80 és egy negyed Prága 7-85, Budapest 1-97 és fél, Bécs 1-52, Zágráb 4-05.

A Kemalisták Smyrnához közelednek

Páris, ápr. 9. A *Petit Journal* konstantinápolyi táviratot közöl, mely szerint a görögök kiűrtették Ismít felzigetét. A kemalista sereg folytatja az előnyomulását Smyrna felé.

Konstantinápoly, ápr. 9. Angorai hírek szerint a nemzetgyűlés nyolc millió török font hitelt szavazott meg katonai célokra. Azt hiszik, hogy a nemzetgyűlés fentartás nélkül hozzájárul Samy beynek Franciaországgal és Olaszországgal kötött megállapodásaihoz, ellenben a londoni határozatokat Smyrna és Thracia kérdésében el fogja utasítani. Az orosz-török egyezményt állítólag az angorai gyűlés elfogadta.

Megerősítették azt a hírt, hogy a görögök a nemzeti hadtest bekerítik mozdulatai miatt Afium-Karahissart kiűrtették.

Ráro

Buda

pesti h

eljárás

huszár

rolgy M

titkára.

szenszk

házkuta

lommel

találtak

nagyérté

gyak vo

Megáll

kat pár

törése el

szállított

asták. J

kiásta

rejtette e

A kato

a ládaka

Hiszek

Hiszek

Hiszek

Hiszek

— Vas

tek. A re

vasárnap,

tiszteletk

nak: a N

10 órakor

délután 5

s.-lelkész,

előtt 9 ór

lelkész. d

György le

Varga Fer

suh-utcai

8 órakor

tart Ková

lelkész, d

kál: Felke

után 5 óra

az arpad-

előtt 10 ór

fel., délutá

s.-lelkész,

ban délelő

dor lelkész

ker János

kerti imah

kor Molná

lelkész, a

10 órakor

a Pallagon

délután 10

lelkész. —

plomban f

kor újból

sági istentis

rettel fell

zépiskolai

— A gyerr

hó 17-én ke

mált Leány

után fél 4

ráz dr. Rév

vasárnapi i

és helyen t

— 1921

összeírása

pénzügyiga

natkozó hi

kifüggesztel

a mult hét

adózó Polg

adóhivatal

dacára is a

lítását hátr

tehát a m.

ság az érde

szeirő küld

ban a leme

tásban rész

vallomások

azokat eltá

ják valakin

ban), aki a

dótságnak

Megtalálták Károlyi Mihály kincseit

Budapest, április 9. A budapesti hadosztálybíróóság b. v. vádi eljárást indított Jeszenszky Imre huszár főhadnagy ellen, aki Károlyi Mihálynak volt a magán-titkára. Az eljárás során Jeszenszky atyjának váci lakásán házkutatást tartottak s ez alkalmával három hatalmas ládát találtak elrejtve, amelyekben nagyértékű arany- és ezüsttárgyak voltak.

Megállapították, hogy a ládák pár nappal a kommün kitörése előtt Károlyi és Jeszenszky szállították ki Vácra és ott elásták. Jeszenszky atya később kiásatta a kincseket és a lakásán rejtette el.

A katonai ügyészség lefoglalta a ládákat és Budapestre hozatta.

HIREK.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök
igazságban,
Hiszek Magyarország
feltámaszásában.

Vasárnapi istentiszteletek. A református templomban vasárnap, e hó 10-én az istentisztelet alkalmával prédikálnak: a Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr. Révész Imre lelk., délután 5 órakor Gábor András s. lelkész, a Kistemplomban délelőtt 9 órakor Gábor András s. lelkész, délelőtt 11 órakor Szele György lelkész, délután 2 órakor Varga Ferenc s. lelkész, a Kosuth-utcai templomban délelőtt 8 órakor ifjúsági istentiszteletet tart Kovács János vallásitanító-lelkész, délelőtt 10 órakor prédikál: Felker János s. lelkész, délután 5 órakor Mezei Béla s. lelk., az Arpad-téri templomban délelőtt 10 órakor Gencsy Béla esk. fel., délután 2 órakor Kis Andor s. lelkész, az ispotályi templomban délelőtt 10 órakor Uray Sándor lelkész, délután 2 órakor Felker János s. lelkész, a homokkeri imaházban délelőtt 10 órakor Molnár Ferenc vallásitanító-lelkész, a szegényházban délelőtt 10 órakor Varga Ferenc s. lelk., a Pallagon (Gazdasági Akadémia) délelőtt 10 órakor Mezei Béla s. lelkész. — A Kosuth-utcai templomban f. hó 10-én reggel 8 órakor újból megkezdődnek az ifjúsági istentiszteletek, melyekre szeretettel felhívjuk a szülők és középiskolai növendékek figyelmét. — A gyermek istentiszteletek f. hó 17-én kezdődnek. — A Konfirmált Leányok Szövetségében délután fél 4 órakor bibliai magyarázat dr. Révész Imre lelkész. — A vasárnapi iskola a szokott időben és helyen tartatik meg.

1921. évi adóalapok összeírása. A debreceni kir. pénzügyigazgatóság közli: A vonatkozó hivatalos hirdetések megküldésére, az összeírás már a múlt héten megkezdődött, az adózó Polgárok azonban a városi adóhivatal hírlapi figyelmeztetésére dacára is az ügy gyors lebonyolítását hátráltatják. Figyelmezteti tehát a m. kir. pénzügyigazgatóság az érdekelteket, hogy az összeíró küldöttsegeket munkájukban a lemesszebbmenő támogatásban részesítsék. A kézbesített vallomások pontosan töltsék ki, azokat eltávolításuk esetén hagyják valakinél a lakásban (házban), aki azokat az összeíró küldöttsegeknek át fogja adni. Akik az

Károly király Svájcban marad

Bern, ápr. 9. A svájci szövetségi tanács mai ülésén elhatározta, hogy Károly királynak megengedi, hogy továbbiakig Svájc területén tartózkodjék. Megbízható forrásból kapott értesülés szerint Károly király családja április végén hagyja el a pranginszi villát.

Bern, ápr. 9. Károly király azt a szándékát nyilvánította, hogy állandóan Svájcban akar tartózkodni. A svájci szövetségi tanács, amely csak ideiglenesen engedte meg neki a Svájcban való tartózkodást, legközelebb dönteni fog a fölött, hogy Károly király állandóan tartózkodhat-e Svájcban és milyen feltételek mellett.

Bern, ápr. 9. A Svájci Távirati Ügynökség jelenti: A svájci szövetségi tanács tudatta Károly királlyal, hogy kívánatos volna, ha tartózkodási helyét Svájcban kívül választaná. Svájci tartózkodása csupán átmeneti jellegű.

Páris, ápr. 9. Svájci jelentések szerint Károly király, minthogy a szövetségi tanács a tartózkodási engedélyt megadta, felszólítást fog kapni, hogy tartózkodási helyét megválassza. Ezt a helyet ezután csak akkor hagyhatja el, ha szándékát 48 órával előbb a szövetségi tanácsal közölte. Tartózkodnia kell továbbá minden politikai megnyilatkozástól. Az engedély így is csak ideiglenes.

összeírás alkalmával az összeírás íveket nem adják át, nem állítják ki, vagy abban az összeírás-hoz szükséges adatokat nem tüntetik fel, az összeíró küldöttseget valótlan bemozdással félrevezetik, vagy munkájukban hátráltatják, az érvényben levő törvényes rendelkezések alapján érzékenyen meg fognak büntülni.

Kinevezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Csűrös Ferenc dr. kultúratanácsnokot a debreceni m. kir. tudományegyetem tanácsának javaslatára a debreceni népszerű főiskolai tanfolyam rendező bizottságának tagjává nevezte ki 1921. január 1-től az 1924-25. tanév végéig terjedő időre.

Esküvő. Krausz Lipót rabbi-hittanár értesíti híveit, tanítványait és ismerőseit, hogy f. hó 12-én tartja esküvőjét Reich Helénnel Bátorkesziben.

Szerb püspökség Szabadkán. Zágrábból táviratozzák: A jugoszláv kormány elhatározta, hogy Szabadkán püspökséget állít fel.

A Debreceni Városi Dalegylet dalestélye. A Debreceni Városi Dalegylet e hó 16-án, szombaton este 8 órai kezdettel az Angol királynő szálló termében rendezendő zártkörű dalestély keretében kíván menekült honfitársaink ügyének szolgálni. Ez az estély ugyanis a menekültek javára lett rendezve. Az a nagy érdeklődés, mely a Dalegylet szerepléseit nemcsak Debrecenben és hazánkban, hanem külföldön is mindig és méltán kísérte, már előre is bizonyossá teszi az estély szép sikerét és azt, hogy ezen az estélyen a város előkelő társadalma ismét nagy élvezetben fog részesülni. — Az estély műsora a következő: 1. Nyitány. Előadja Rácz Laci és zenekara. 2. Irredenta dalok. Mészay Sándor átiratában. Előadja a Debreceni Városi Dalegylet. 3. Enekel Parentézy Gabika urleány. 4. a) A Rajnai ut. Beschnittöl; b) Még fáj a szív. Népdalegyveleg. Palotássytól. Előadja a Debreceni Városi Dalegylet. 5. Enekel Os-váth Gyula dalegyleti tag. 6. Vársárhelyi sétatér. Népdalegyveleg Palotássytól. Előadja Debreceni Városi Dalegylet. — Belépti-jegyek ára személyenként 30 korona, pártoló tagok részére személyenként 20 korona. Jegyek a meghívó előmutatása ellenében előre válthatók Molnár Ferenc ur üzletében (Városháza) és este a pénztárnál. Felülfizetések a jótékony célra tekintettel köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyug-

táztatnak. — Akik esetleg tévedésből nem kapnának meghívót, szíveskedjenek a pontos címüket Csapó László tb. városi tanácsnok, dalegyleti pénztárnosnál (Városháza, I. em. házipénztári hivatal) bejelenteni.

Eljegyzés. Grosz Sándor kereskedő eljegyezte Debrecenből Rottmann Jakab terménykereskedő leányát, Paulát, Szikszórol.

A községi iskolaszék tagjai a februári közgyűlés újra választotta és így szükségessé vált az iskolaszék újjaalakulása. Kedden, április 12-én délután 4 órakor a városháza kistanácstermében tartja alakuló ülését az új iskolaszék Csűrös Ferenc dr. tanácsnok elnöklésével. Az ülés megválasztja az iskolaszék elnökét és kiegészíti magát a női tagokkal.

Jótekonyság. Grosz Nagy Ferenc gyógyszerész testvére elhunyt alkalmából 500 koronát juttatott a város szegényeinek.

Korpaosztás. A közlelmezési ügyosztály lisztosztálya április 15-én korpaútlványt fog kiosztani azoknak a tehentartó debreceni lakosoknak, kik a cseesemővédő egyesület, vagy a tüdőbeteg szanatórium, vagy kórház, vagy valamely jótékony intézet vagy internátus részére ez idő szerint is tejet szállítanak. A korpaigénylő igazolni tartozik, hogy a tejet ez idő szerint is szállítja. Azok a tejet szállító egyének, kik a miniszter úrtól értesítést kaptak, a kiutalt korpára vonatkozó utalványt sürgősen vegyék át, mert április 15-ike után a korpát másnak fogjuk kiadni. Debrecen, 1921. április hó 9-én. Közlelmezési ügyosztály.

A keletkötőseged öngyilkossága. Grell Frigyes Késes-utca 30. szám alatti 61 éves keletkötő munkás ma hajnalban a lakása udvarán lévő kutba ugrott. Mire az öngyilkos ágor észrevették, már órák óta halott volt. Levelet hagyott hátra, amelyben öngyilkossága okául régi gyomorbetegséget adta. Gyomorbetegsége kívül az is elkeresítette, hogy foga egyáltalán nem volt.

A szegényház 1920-ban. A szegényház 1920. évi működéséről szóló jelentés szerint az elmúlt évben a szegényházban ápolás alatt volt, illetve el volt helyezve 177 ember, 102 férfi és 75 nő, közülük debreceni illetőségű 164, idegen 13, református vallású 150, katolikus 21, görög katolikus 4, evangélikus 1, zsidó 1. Meghalt az elmúlt évben 24 férfi és 22 nő. A szegényház összes bevétele 512,565 korona,

összes kiadása 417,424 korona, a maradvány 95,140 korona volt. Átlagos számítás szerint egy szegény ellátása az elmúlt évben 5217 koronába, naponta tehát 14 koronába került. A szegényházi ápoltak lelki gondozására az év egész folyamán nagy gondot fordítottak.

Géresi-émlékalapítvány. A »Debreceni Casino« 1000 koronát adományozott a Csokonai-kör Géresi-alapítványára.

A Magyar Gyermektanulmányi Társaság» dramaturgiai felügyelete alatt álló Művészeti Bábjátékok igazgatósága ezúttal is felhívja a tanári és tanítói testületek szives figyelmét e hó 11-én, hétfőn, a felső kereskedelmi iskola dísztermében d. u. 4 órakor tartandó főpróba előadására.

A дума elnöke nyomorban. Belgrádból táviratozzák: Vladimirovics Rodzianko, az utolsó orosz дума elnöke Szabadkán él nagy nyomorban.

A Nyukosz nyugtázása. F. hó 5-én tartott orgonahangversenyen felülfizettek: Debreceni Első Takarékpénztár 150 K, Sinay Lajos 120 K, Szomjas Gusztáv 100 K, Ladányi Ferencné (Méliusz-tér) 60 K, dr. Magyar Simon 60 K és Benkő János 10 K. Fogadják a jólelkű felülfizetők adományaikért hálás köszönetünket. — Nyukosz elnökség.

A lakáshivatal átszervezése. A 2300—1921. M. E. rendelet következtében szükségessé vált átszervezési munkálatok következtében a lakáshivatal 1921. április 11-től 14-ig hivatalos órát felek részére nem tart, beadványokat el nem fogad és a kitűzött tárgyalásokat nem tartja meg. — Debrecen sz. kir. város lakáshivatala.

Tévedésből marólugot ivott. Palotai Mária 18 éves cselédleány ma délelőtt tévedésből marólugot ivott. A mentők szállították be a kózkórházba. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Ujdonság! Tavasz sportkabátok serdülő leánykák és hölgyek részére Hymalaja-kelméből pasztel divat színekben 2500 koronáért kaphatók a Rózsa-áruházban.

Masamód-bál. A jövő vasárnap, ápr. 17-én igen érdekes és mulatságos táncmulatságot rendeznek a debreceni női és férfi kalapkészítők és rokonszámabéliek, Masamód-bál címen, az »Arany Bika« dísztermében. A negyven tagú rendezőség nagyarányú előkészületeket tesz, hogy Debrecennek ez a legérdekesebb mulatsága mindenképpen imponálóan sikerüljön. A mulatság kabarával kezdődik, melyen a szintársulat elsőrendű tagjai és Novák Juliska, Tanner Willi, Klein Eta, Lénárt Mariska, Skarba Mihály, Pongrácz László, M. Nagy Mihály, M. Nagy Sándor, Hechtmann Hermann, Kósa József, Győrfi Eszti, Békési Marcsa és Tros Böske műkedvelők vesznek részt. Ujdonság lesz a megjelent táncosok szabad táncversenye, melyen a közönség szavazása után a hat legjobb táncos pár között mintegy hatezer korona értékben női és férfi kalapok osztatnak ki. Lesz confetti, szépségverseny, tréfák és sok mindenféle mókák. Jegyek a Rózsa áruházban, Frici-kalapszalomban és a Kalapüzemben (Piac-u. 9. sz.) válthatók.

Olecsóbb lett az étkezés is az »Otthon Buffetben« Egyház-palota. Ebéd három fogásból 25 korona, vacsora 20 korona, reggeli, uzsonna 5 kor. 50 fillér. Csinos helyiség, hírlapok.

— **Megszólalt a talált ember.** Tegnap megírtuk, hogy a kokadi előjáróság egy ismeretlen embert szállított be a kórházba, akit a község határában eszméletlen állapotban találtak. Az ismeretlen ma magához tért. A rendőrség kihallgatta, de a kihallgatás folyamán nem sikerült kitérőt megállapítani, mert a talált ember hülye. A rendőrség kérdéseire makacsul csak azt felelte, hogy Pistának hívják és a szomszéd faluba való. Pista tudógyuladásban betegedett meg.

— **Térzene a városháza előtt** vasárnap délelőtt 12 órától 1 óráig. Horthy induló Lehar F. Cigány szerelem, nyitány, Lehar F. Pikáns lapok, Komzák. Csárdás királyné, operett, Kálmán J. Magyar népdal egyveleg, Pazeller. Tiszlikar induló, Nöth.

— **A Szántó Mór és Társa férfi ruházat tulajdonosa** külföldi vásárlásai alkalmával egy svájci nagy részvénycsoporthoz nagyobb mennyiségű kitudó szabású békebeli minőségű férfi-, fiú- és gyermeköltönyöket vásárolt. A ruhák kitudó anyagból és elsőrangú kellékekkel vannak kiállítva, az árak pedig valószínű javulása folytán rendkívül mérsékelték. Beszerzési csoportoknak engedményt nyújt a cég.

— **Első fecske!** Kupfer posztókereskedő 30%-kal szállította le az árakat.

— **Az olosági hullámot** akkor élvezi, ha szükségleteit az Arany Bika Divatházban fedezi. Valódi angol férfi és női szövetek, fehérneműk, harisnya és piperecikkek nagy választékban.

— **Elagáns tavaszi felöltők, costümök, ruhák és blousok** nagy választékban megérkeztek rakarra, melyen leszállított árakban árusítja Frank Sándor cég. Piac-utca 42.

— **Fogorvosi és fogtechnikai** műterem József királyi herceg-utca 6. alatt.

— **Linoleum-áruházban** 20% engedménnyel gypju- és spárga futószőnyeg kapható nagy választékban. Haas Lipót Ferenc József-utca 58. Megyeháza mellett.

— **Gyermek** matróz sapkák legolcsóbban Frank Imréné, Piac 43.

— **Központi festőintézet** legszebben fest, tisztít ruhákat, ugyisint fehérneműt, nyolc nap alatt, Varga-utca 1.

— **Molykár ellen, nyári megőrzés végett szörme ruhákat** legolcsóbban raktároz Klonda, szűcs, Piac 21.

— **Sapkát** már én csak a sapkagyártási vállalatnál csináltak, vagy készen veszek Széchenyi-utca 16.

— **Hölgyek egészségének megővése** Késmárky-féle haskötő nélkülözhetetlen, egyedüli készítője Goldstein Karolina, Miklós-utca 5.

— **Konfetti és serpentin** minden mennyiségben kapható Hegedűs és Sándor irod. r.-t. papirkereskedésében.

— **Blous-ujdonságok** érkeztek nagy választékban Rubin Farkas ötvögye divatáru üzletébe Kossuth-utca 15. Kontsek-ház.

— **Dinamó gépeket, kapcsoló táblát, villanyműszereket, mozgósínház berendezéseket** eladok, veszek, vagy cserélek. Földvári Debreczeni I. Elektrotechnikai gyár Széchenyi-u. 55. Telefon: 163.

Csonka Magyarország — nem ország, Egész Magyarország — mennyország!

SZINHAZ.

— **Hangverseny.** A Debreczeni Vonósnyeg Társaság április 16-án tartandó VII-ik és utolsó bérleti hangversenye Füredi Sándor hegedűművész szóló-estélye lesz. A mester műsorán szerepelnek Bruch G-moll hegedűversenye és Sarasate híres Spanyoltáncai is. E hangversenyen alkalma lesz közönségünknek Füredi Sándor művészetét egy újabb olda-

laról megismerni, mert e darabokat Debreczenben még nem játszották. E kiválóan élvezetes hangversenyre jegyek Gardos könyvkereskedésében már válthatók.

— **Salgó Piri hangversenye.** Salgó Piri zongoraművész keddi esti hangversenye iránt általános és szokatlanul nagy érdeklődés mutatkozik a város zene iránt érdeklődő köreiben, ami azután a meleg és megértő fogadtatás után, amelyben a fiatal művész Budapesti zongoristák, magától értetődő. A zongorának hivatott mestere ez a fiatal leány. Korához képest meglepő erővel és mély lírai érzés adta kifejező képességgel játszik a zongorán, amelynek mestereként ismerle meg a fővárosi zenekritika is. A hangversenynek, amelyet a városi zenede disztermében fog tartani kedden este 7 órai kezdettel Salgó Piri, műsora a következő: I. Bach—Tausig: A-moll Toccata és fuga. II. Mozart: A-dur Sonta. III. Schumann: Simfonikus Etűdök. IV. Debussy: a) Serenada for the Doll. b) Góllívó's cake-walk. V. Bartók: a) Tót legények tánca. b) Este a székelyeknél. VI. Dohnányi: Rapszódia. C dur.

— **A legelterjedtebb és legjobb színházi hetilap a Csalládi Kör,** minden vasárnap megjelenik és mindenütt 5 koronáért kapható.

— **A színházi iroda jelentése:**

Vasárnap d. u. A falu rossza kerül színpadra. Finom Rózi szerepét Budai Honka játsza. Este A farsang tündére megy.

Hétfőn A) bérletben A farsang tündére. 14-én tisztviselő-est.

— **Whitechapel,** szenzációs bűnügyi történet London legsötétebb külvárosából ma utoljára az Urániában. Holnap hétfőn Henny Porten főszereplésével a szezon legjobb vigjátéka a Csokvárs négy felvonásban és a Korhely leánya dráma 3 felvonásban.

— **Misster 44,** amerikai film ma utoljára az Arany Bika moziban.

— **Isten ostroma,** dráma 6 felvonásban, Damaszkusz csillagának folytatása ma utoljára az Apollóban. Holnap hétfőn: Harry Piel főszereplésével a Hullámsír bűnügyi-történet 6 felvonásban, első felvonás: A titokzatos tea-ház, 2-ik felvonás: A csatornában, 3-ik felvonás: Az álarcos látogató, 4-ik felvonás: A kínos székény, 5-ik felvonás: A Yachtverseny, 6-ik felvonás: A halál torkában. — Jegyelővétel.

SPORT.

— **DTE—DKASE, DEAC—KSE.** Mint mindenkor, úgy most is, óriási érdeklődés előzi meg a DTE—DKASE mérkőzését. A két rivális találkozása mindig kemény összecsapás volt és akár serlegmérkőzés, barátságos vagy bajnoki meccs keretében folytak le, még napokkal később is vita tárgya volt a sportkörökben. Az idén a mérkőzés kimenetele teljesen nyit, jóslásokba bocsátkozni alig lehet. — A másik nagy esemény a DEAC—KSE küzdelme, amely ekéseredett harc után valószínűleg az egyetemiek győzelmével fog végződni. Délelőtt fél 10-kor a Diószegi-uti pályán DMTK—DNYSC tréning-mérkőzés lesz, délután 3-kor ugyanott a DMTK II.—DNYSC II. mérkőzése a szövetségi díjért.

— **A magyar válogatott Debreczenben.** Április 24-én nagy napja lesz Debreczen sportéletének. Míg Bécsben a magyar válogatott a) csapata az osztrákokkal mérkőzik, addig a b) csapat városunkban a debreczeni válogatottal fog játszani. A kerület a héten trial-mérkőzésekkel játszott, a csapat azonban még nincs

összeállítva. Osi szokás, hogy a válogatott sohase vesz össztérninget, aminek eredményei aztán a küzdelem sikertelenségén mutatkoznak. A multon okulva, tanácsos lenne most mégis legalább egy össztérninget vétetni, hogy ha győzelemre nincs is kilátás, de csufos vereséget ne szenvedjünk.

FUIMUS

REGÉNY

IRTA JUSTH ZSIGMOND

Most, most, hogy a nóta szólt, érezte csak igazán, hogy hazajött, hogy itthon van. Mindazt, a mi előbb csak zavartan, összekuszva szibongott a lelke mélyén, öntudatra hívta a nóta; érezte, hogy övéi közé jutott, érezte, itt mindenki az ő husából, véréből való, érezte — itt élnie, hálnia kell. Ezekért érdemes küzdeni, utolsó csepp vérig; küzdeni boldogan, boldogtalanul, babéért vagy bitófáért...

Ugy érezte, lehullott körülte a ház fala, a puszták közepén áll s a házac határai láthatatlan messzeségbe folynak. Diadalmas fényel kél fel a nap tal, túl a vilgosi hegveken; napfényben, dicsőséges fényben fürdik minden... Hisz mindent visszanyert, mindenre kész, sőt érez szívében, élni akar, küzdeni önmagáért, népéért, — a fejlődéséért!

Amazok épp koccintottak.

12.

Gábor, szobájába érve, a kandalló elé ült. A régies berendezésű szoba óriási karos székebe dőlve, ébren álmódott. A mai nap eredményeire gondolt. Hiába, csak minden, de minden megváltozott ott: a lelke mélyén. Hány, régente természetesnek látszó dolog ma meglepte. Hisz erre felé minden, mindig így volt. Mindegyik nagy urnak megvolt a maga kis udvartartása s minden, a mi az udvartartással jár. Vajjon üdvös-e mindez, családjaik fejlődésére? Bizonyára nem. De hát lehet-e ezen változtatni? Elég erősnek érzte magát arra, hogy e kis világ reformatoraképp léphessen fel? Hisz gyenge. Pedig erősnek érezte volt künn magát. Tudta, hogy egy tulajdonsága, egy erénye fejlődött ki a külső hatások alatt s ez: — energiája. Ezeknek s kivált a férfiaknak nincs. Az asszonyoknak inkább.

Az akaraterő bennök összpontosul. De mit ér energiája? Nem közvetlen igaz. Mint minden mesterségesen keletkezett tulajdon, merev kővé vált. Érezte, hogy energiája a fejességhez huz. Így van önállóságával is. Inkább exkluzív, mint önálló, exkluzív ember eszméivel szemben. Csak bizonyos dolgok bizonyos formában, bizonyos emberektől érdeklik. Ezzel ellentétben önzése még nem fejlődött. Azonkívül megvolt lelkében a szánalom ama bizonyos neme, amely a tót parasztnál is megvan, csak nála a legmagasabb fokozat. Szánalmában az egész világot feltehetné volna. Pedig a vele született s a fajtól öröklött lágyaságot kipusztította magából s bizonyos élességre, hirtelenségre tett szert.

Hogy fog hát majd ezzel a világgal szemben, mely mintegy a régi enjének tükré, — nyilatkozni? Vajjon könnyen keresztül küzd-e majd életét vagy pedig már az első akadályok megbénítják, tönkre teszik?

Hisz küzdelemre született, arra nevelték. Világnézete önálló, akaratát megvan; tudta, mi a teendője. Csak!... s egyszerre egy női fej finom silhouette-ja iramolt át lelkén. Sápadt, finom vonásu, szürkés-kék szemű fiatal leány. Klieningstein Lolly volt. Ké-

ve hogy nem látta. Milyen lehet ma? Változott ő is? Vagy olyan, oly kétségbeesetten az, a mi volt? Szereti igazán, vagy nem? Hideg volt — tudta — Klieningstein Lolly, annyira hideg, mint azoknak a báloknak a hangulatai, a melyekben hajdanában találkoztak. Es mégis, mégis!

Felkelt ülőhelyéből. Most vette észre, hogy majdnem az egész éjszakát átvirrasztotta. Hajnalodik, napfényben minden.

13.

Vagy három nap multán az öreg grófnak, a két fiu anyjának kellett megérkeznie. Lőrinc befogatta híres négyes fogatát, amelynek nincs párja három vármegyében. Lőrinc hajtott. Gábor mellett, mélyen elgondolkozva, üldögélt. A négy talos szédítő gyorsasággal ragadta a könnyű kocsi. Lőrincet elfoglalták lovai, Gábort meg vitték álmai gyorsabban, messzebbre, mint a repülő kocsi. Anyjára gondolt, hogy fogja fogadni? Szereti-e még? Nem felejtette-e el az évek folyamán, hogy van még egy fia, ki messze-messze, idegen földön, idegenek között, idegenként nőtt fel.

A kocsi repült a széles uton. Egyszerre a falu alján feltűnt az óriási landauer, ott ül a parádés kocsis, mellette egy vén, vén inas, ki akkor volt fiatal, mikor még Johann, a vén komornyik jarta a lándiert. A porfelhőből lassan-lassan kibontakozott az egész alkotmány, Gábor meg úgy érezte, hogy nemcsak a portól, de mástól se lát tisztán. Elhomályosodnak szeméi, egy árva könyesebb vilan meg a szempilláján, amely végigszalad a képén. Edes anyja fogja hát ölelni mindjárt, anyai esőktől fog égni az arca.

Es ime, amit oly soká várt, most valósággá vált; átfonja vállait az edes anyja két karja, érzi szívét szívén, ajkát ajkán.

— No hát én, én nekem nem jut belőle semmi? — kérdi Lőrinc ingerkedve. — Ne csak a tékozló fiunak, a másoknak is juttass valamit a jóból.

Es most ott ült az öreg asszony két fiával a kocsiában. Mellette Lőrinc, szemben véle Gábor, hiszen arcát mindvégig látni, vizsgálni akarta. A szegény öreg grófné alig akart hinni szeméinek, hogy ez lehetséges legyen, mindkét fiával együtt s most már örökre!

— Hogy hasonlítás atyádra — szólalt meg Nifforné s nézte, nézte a fia vonásait. Kereste rajta a szenvedést erről az oldalról is? Csak nézte, nézte s ezer semmi kérdést intézett hozzá, aztán oly érdekléssel hallgatta, amit kérdéseire felel, mintha csak ettől függött volna a lelki üdvössége. Közbe-közbe pedig az oldalán ülő Lőrinc arcát simította végig, nehogy ez azt higgye, hogy elhanyagolja őt addig, míg a másikat anyai szerelmével átfonja.

A kocsi lassan felrobogott a kastély elé, az egész cselédség sorban állt, várva szeretett urnőjét, kit már oly régen nem látott. A kocsiból az öreg komornyik segítette ki, megremegő kézzel ajkaihoz emelve a grófnő kezét, amelyet aztán kétszer, háromszor megcsókolt. Negyven év ragaszkodása beszélt a szeméből. A többiek is tiszteltek a kegyelmes asszonynál. A kertész óriási virágbokréta nyújtott át neki s egy kis parasztleány a faluból, remegő ajkkal, versben üdvözölte.

(Folyt. köv.)

Minden menekült-bélyeg amelyet megveszel egy könnyeseppot szárit fel.

Markovits Ionác
bankírodája és árubizom-
mányi üzlete Piac-u. 63.
Felgyházy mellett. Telefon Interurban 5-65.

Legelőnyösebben
vállal osztrák és
cseh-szlovák
kifizetéseket. ::
Elfogad megbízá-
sokat értékpapi-
rok, pénznemek,
árak vételére és
eladására.

**Bélyegzőgyár
és vésőintézet
PAULO I.**
Telefon: 13-65.

**20 százalékos 20
árengedmény**
Dr. Hegedűsné
Gyermek divatházában,
Simonffy-u. 2.
mindenféle
gyermekruházati cikkekben!

„FRICZI”
kalapszalokban a
legszebb kalapok
nagyválasztékban
állandóan kaphatók Városházával szemben

**Békebeli
kocsz
faszén
kátrány**
kapható a
Gázgyárban.

Ugyanaz
fatuskót vesz.

Faszén érkezett!

Elsőrendű, szép da-
rabos faszén, valamint
száraz tűzifa nagy-
ban és kicsinyben —
állandóan kapható

Gabányi Sándor utóda

szén- és tűzifa ke-
reskedésében. :: ::
CSAPÓ-UTCA 28.

TELEFON-SZÁM: 449.

Női kalapokat
3 nap alatt
fest és alakít
a „Turul”, Piac-u. 32.

**Legdivatosabb
keztük minden
idényre**

Schön Sándor

keztük, kötszer- és orvosi műszer-
tárában, Piac-u. 14., Csapó-u. sarok

Nyirfarud,

ságban kapható

zsindely, cserép,
butordeszka :: ::
minden vastag-
Debreceni Faipar R.-T.-nél
Telefon 511. Telefon 511.

A fáradtság,

mellyel Ön LEICHTMANN Király-u. 2. sz. a. rőfös üzletét
felkeresi, busás pénzmegtakarítást jelent Önnek, mert sehol oly
olcsón nem vásárolhat, mint ott. Szerezzen személyes meggyőződést!

Drasche Lázár regényei:

Tűzpróba. Regény.	57-50
Tűzkereszt. Regény.	57-50
Egy más közt. Elbeszélések	50-60
Eva kis keze. Regény.	57-60
Enyém vagy! Regény.	57-60
Boldogság. Színmű.	16—
Tűzpróba. Színmű.	57-50

Kaphatók Hegedűs és Sándor
irod. és nyomdai r.-t. könyv-
kereskedésében, Piac-utca 34.

Minden szépség hibát eltüntet

KLEOPATRA

kozmetikai intézet,
hölgyfodrászat és
manikűr-szalón :: ::

Simonffy-utca 7. szám

Olcsó cipők!

Fehér magas-
szárú elsőrendű
műbőrű gyer-
mekcipők va-
lódí börtalppal 28—30 számig 425 kor-
31—35 számig 600 korona. Fehér női
félelű cipők 550 korona. Bőrű cipők gyer-
meknek, valamint felnőttek részére ju-
tányos árban. Bőrű cipők minden szí-
ben és nagyságban. Kereskedésünk és
szövetkezetünk árengedmény.
Schäfer-cég, Budapest
I. Döbrentei-tér 4—6.

ECET

kicsinybeni eladását
hatósági árak mellett

**Piac-utca
77. sz. alatt**

az udvarban megkezdjük.

Löblé H. ecetgyár

**Uj tavaszi
divatlapok**

érkeztek HEGEDŰS ÉS
SÁNDOR irod. és nyom-
dai r.-t. könyvkereskedé-
séből, Piac-utca 34. sz.

Gótsch Sándor

bankírodája Debrecen,
Piac-utca 38. szám, 1.
emelet. Fő postánál

Idegen penzek vétele
és eladása. Helybeli
pénzintézeti és iparvál-
lalti részvények vétele
és eladása. - Tőzsdei
megbízásokat a külföldi
kifizetéseket legelőnyö-
sebben lebonyolítok!

Telefon Interurban 7—95.

Permetezéshez

ezidőszerint technikailag is bebizonyítva, legelőnyösebb a Veréb István
magyar gyáros által Debreczen, I. Szappanos-u. 10. sz. már 22 éve
országsszerűen jól ismert és közmegegyezésre gyártott, saját találmányu,
több kiállítás és versenyen
első díjakkal kitüntetett „**Sugárpermetező**”.
Kapható leszállított áron 15 évi felelősség mellett, békebeli kivételben.
Permetezőket tökéletes eredeti gyári javítás és alakítás végett, felelősség
mellett elfogadok. Saját gyármányu, tökéletes alkatrészek és prima
gummi, külön is kaphatók.

Északnémetországi

Quedlinburgi

répamagvak!

szavatolva fajazonos-
ságért és csiraképes-
ségért legolcsóbban be-
szerezhetők

Ullmann Salamon Keresk. R. T.-nél
DEBRECZEN,
Piac-utca 69.

Vármegyeházával szemben.

VILÁG-
SZABADALOM

TRADE-
MARK

SZÉTKÜLDÉSI TELEP.
REITER ÉS TÁRSA
BUDAPEST, VI. TELEP. U. 43.

HERMES
VEGYI MŰVEK

Debrecen, Varga-u. 34.

Igazgató: Rosenberg vegyész-mérnök

GYÁRTMÁNYAI:

Szertéstartó, Sidiolin
fénypaszta, légy papír,
hajfestők, rovarirtók,
kosmetikai, kozmikus,
ségi és háztartási
cikkek. Megrendele-
set legelőnyösebb áron és
legelőnyösebb minőségben
teljesít. :: :: :: :: ::

TELEFON: 10—24.

Lakatos szakmába vágó munkát

elvételek. Uj tüzhelyek ál-
landóan raktáron. Az eddigi
árakból penzünk javulása
folytán 25% engedmény.
Tisztviselők és menekültek
35% kedvezményt kapnak.

FEKETE LAJOS

lakatosmester, Piac-u. 66.

Száraz tűzifa

őles- és aprított fa, méz, kátrány-
papír, cement, azonnali szállításra
besze-
rezhető **ERKTHA** fátelépén,
Ispotály-utca 3. b. Telefon 785.

Nagykereskedők figyelmébe!
Sziarkapapírok és hüve-
lyek állandó nagy raktára
PREYBERGER ADOLF ÉS TÁRSA
wieni cég magyarországi szi-
varkapapír és hüvelyraktár-
ban **BUDAPEST, VI. Gróf
Zichy Jenő-u. 15. Főcikkék:
CLUB EXTRABIS és RIZ
ABADIE.** Csak nagybani eladás.
Helyi képviselő: Fenyves István Gyöngyösi.

Tányérok és poharak

nagy választékban és
olcsóbb, mint bárhol.
Vendéglősök, kocsmárosok és
kereskedőknek árengedmény!!
SICHERMAN SAMUEL
Piac-utca 81.

Háromfázisú váltakozó áramu
elektromotorokat 110, 190,
300, 500
voltra minden teljesítményre
raktárról szállít legelőnyösebb
árakon Fehér Miklós gép-
gyár R.-T. Elektromos osztály
Budapest, Váci-ut 80.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szög 15 korona, minden további szó 1-50 kor. Vasár- és ünneppapokon 10 szög K 20-., minden további szó K 2-
Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítanak.

VÉTEL.

Aranyat, hamisfogakat, briliánsokat a legmagasabb napi árban veszek
Schiffmann ékszerész, Piac-u. 67. Frohner-szálloda épület

Jókai összes műveit 100 kötetben megvételre keres acél antikvárium, Piac-utca 24.

Ólmos, ólomcsöveket, ólomédányokat és más ólomból készült ócska tárgyakat magas áron veszek. — Cím a kiadóhivatalban.

HÁDÁS.

Óra javítások legolcsóbban jóállással. Törött aranyat legmagasabb napi áron veszek, Klein Éliás óras, Csapó-utca 19.

Kátránypapír valódi

Bőrlemez Múpala Kátrány

mész, cement, gipsz, nádfonat, budaföld és folyam homok legolcsóbban kapható **Bethlen-utca 23.**

Mindenféle új és használt butorok legolcsóbban beszerezhetők Piac-utca 37. (Kis-templombazár.)

Ne dobja el! régi pénztárcáját, retiküljét, — mert nálam a legújabb divat szerint újja alkítják. **FEUERMAN** bőröndös, Piac-utca 44. sz. alatt.

Eladó új és használt butorok. József királyi herceg-u. 20. szám.

Eladó két és fél nyilas szőlő gyümölcsössel és lakóházzal, Hatvan-utcai kert, Gohér-utca 20. Továbbá öt hold öndödi föld. Ertekezhetni Vár-utca 11. alatt, 1-3-ig.

Gazdák figyelmébe!

Valódi

„Bächer“-ekék

boronák, lókapák szénagyújtók, aratógépek, aratógépszínek, gépalkatrészek, — eredeti Neuschloss-Lichtig gazdasági szekerek, szekéralkatrészek, — daráló, elsőrendű olaj- és gépszir, stb.

Ráhrer Sándornál Debrecen, Piac-u. 43.

PALA,

mész, gipsz, cement, kátránypapír, mosaiklap, — cementlap, cserép, betoncsövek állandóan kaphatók

Singer

és Társa

Vár-utca 7. sz.

Parti cipők, harisnyák mélyen leszállított olcsó árban kaphatók Weisz Ignácnál, Piac-utca 73.

Szép szalonesillár eladó. — Hatvan-utca — (Egyházi bérpalota) I. em. 3. sz. alatt.

Szabó János

uriszabóságban, Püspöki-palota, a Nagytemplommal szemben mérték-öltönyök készülnék

4600 kor.-tól feljebb

Abronsvas, teljesen új, kgr.-ként 20 K-ért kapható a kiadóhivatalban.

Tiszta

egész ives makulatura

(újságpapír) kapható 5 és 10 kilós csomagokban a kiadóhivatalban, Piac-u. 49.

Cimbalom, pedálos, igen szép, jutányosan eladó. — Cím a kiadóhivatalban.

Gyermekruhákat

mérték szerint olcsón és gyorsan készült hozott kelmékből fluknak is : : : : : dr. HEGEDÜSNÉ

Gyermek divatháza, SIMONFFY-U. 2.

2 darab teljesen új szövettöltő, jó erős, rendkívül olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Transmissióhoz való két felső kerék eladó. Cím a kiadóhivatalban.

שם של

Szilvorium, seprő pálinka, tokaji bor, homoki fajbor és vörösbor nagyban és kicsinyben Hatvan-u. 2.

Szép fehér kristály cukor kilója 110 korona. Hadházi-utca 15., fűszerüzlet.

KASSZA

nagy, tűz- és betörésmentes, jutányosan eladó. Cím a kiadóhivatalban.

KERESLET.

Aranyat, mindenféle ezüstöt, briliántot, gyöngyöt vesz Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, I. emelet.

Kifutó fiú

jó fizetéssel felvétetik a **Debreceeni Független Újság** kiadóhivatalában **Piac-u. 49.**

Gépszet keres a villanytelep, lakást nem tud adni.

Könyvkötő tanuló és egy tanuló leány a Hegedüs és Sándor r-t könyvkötészetébe fizetéssel felvétetik. Piac-u. 49.

Tarka- és fehérruha varrását, javítását, faldozását a legjutányosabban árban vállalom, házhoz is elmegegyek. Homok-utca 4. sz., ajtó 3.

Lapkihordó

asszony felvétetik

lapunk kiadóhivatalában, **PIAC-U. 49. SZ.**

Minden főzőnő jó bizonyítványokkal kerestetik április 1-re. — Cím a kiadóhivatalban.

Leányok

felvétetnek

Piac-utca 49. sz. II. udvar.

Eleserelném a főtérhez közel levő két kisebb szobából álló lakásmat olyan két nagyobb szobából álló lakással (lehet egész ház is), hol sertést és aprójószágot lehet tartani. — Címét kérem a kiadóhivatalban beadni.

Betegápolót keresek. Cím a kiadóhivatalban.

Bolti szolgát

keresünk.

HEGEDÜS ÉS SÁNDOR, — Főpostá mellett.

Amerikai angol nyelvtanítót — keresek. Cím a kiadóhivatalban.

Alkalmazunk

őgyes magánosnót kenyérgyárba raktárnoknak, elárú-sító leányt és pénztárnoknót m é s z-üzletben. Irodába egy pénztárnoknót ki gépen is ir. — 16-17 éves aut hetesnek

Korona kenyérgyár Bethlen-utca 23. szám.

VEGYES.

Egy vagy két szobás, konyhás, esetleg nagyobb butorozatlan lakást keresek. — Fizetés pénzben vagy természetben. Cím a kiadóhivatalban.

3 nap alatt gallérokat, kézelőket darabját 2 koronáért mosunk, vasalunk. Vár-u. 9. Mosoda.

Orth. kóser koszt kapható Széchenyi-utca 18., III. ajtó.

Butorozott különbejáratu elegáns — szoba kerestetik három hétre magas bér mellett. Cím tudható és leadandó Piac 40., dohánytözsdebe

VEGYES.

Szalma- és panamakalapok tisztítását, javítását vállalja Beliczay kalapos, — Piac-utca 38., hátul az udvarban.

Plisszérozást, gouvrirozást harangszoknyákból is készít Farkas Bella, Arany János-u. 29.

Keréktalpak, küllők, asztalos munkák bérvágását vállalja Paule és Sztrelko hordóüzeme Miklós-u. 58.

Aranyat, ezüstöt, briliánsokat magas napi áron vesz Bródi Miklós ékszerész, Piac-utca 37. Kistemplom bazár.

Fehérneműt, gyermekruhát, harisnyafejelést jutányosan készíték. Filé munka készítését és tanítását vállalom. Csapó-utca 35. udvarban jobbra.

Elsőrendű akácméz
שם של
kapható:
KLEIN IGNÁC fűszer-hereshedésében, Csapó-utca.

„ELEKTRA“ elektrotechnikai vállalat. Cégtulajdonos: Gold Sándor Debrecen, Hatvan-u. 2. I. em. Mindennemű villamos szerelések és javítások azonnal legelőnyösebben eszközöltetnek. Különböző izzólámpák raktáron.

Könyvtárakat és egyes műveket is legmagasabb áron : : : : vásárol : : : :

Aczél Henrik

modern antiquáriuma

Első Takarékpálota.

Kivánatra házhoz megyek megtekinteni.

Telefon 470. **Rizs Borsó Szilva Lekvár**

legolcsóbban beszerezhetők:

Adorján Jenő és Tsa

fűszer- és gyarmataru nagykereskedőnél

Piac-u. 83.

Telefon 470. az udvarban.

Szabadalmazott

Bélyegzők megrendelhetők kizárólag **Bethlen-u 27. sz.**

Új bőrüzlet!
Van szerencsém a nagyérdemű közönség és bőrfeldolgozó iparosok tudomására hozni, — hogy a Hunyadi- és Erzsébet-u. sarkán **bőrüzletet** nyitottam, ahol mindennemű bel- és külföldi bőrárak a legolcsóbb napi áron beszerezhetők! : : :
Tisztelettel: **Szilágyi Ferenc** timár és bőrkereskedő

Eladó ház!
Simonffy-utcán vétel esetén 3 szobás lakás azonnal elfoglalható. — Közlebbi felvilágosítást nyújt **Gótsch Sándor** bank-és ingatlanforgalmi irodája Piac-utca 38., I. em., a főpostá mellett. Telefon 795.

Saját termésű **fajborokat** nagyban és kicsinyben a legolcsóbb napi árban árúsitanak **Friedländer Testvérek** bornagykereskedők Széchenyi u. 29. Telefon 10-34.

Cserépedények nagy választékban olcsón mindennap délig Csapó-utca 27., minden kedden Kossuth-utca 31. számú ház előtt **TÓTH LAJOS** agyagiparos.

Felelős szerkesztő: **Dr. HEGEDÜS LORÁNT**

Kiadó: **HEGEDÜS ÉS SÁNDOR** irodalmi és nyomdai részv.-társ.

Nyomatott Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai részvenytársaság könyvnyomdájában, Piac-utca 49.